

धातोर्मनिन्प्रत्यये एमन्निति वृषम् सुपां सुलुगिति [पा० ७. १. ३१.] सप्तम्या लुक् ।
किम्भूतां तां व्यचस्वतीं व्यचनं व्यचस्तदस्या अस्तीति व्यचस्वती तामभिव्यक्ति-
युतां । प्रथस्वतीं प्रथनं प्रथः पृथुत्वं तदस्या अस्तीति प्रथस्वती तां विस्तारयु-
क्ताम् । त्वमपि प्रजापतिसादिता सती प्रथस्व अस्याश्रितेः प्रथनं कुरु यतस्त्वं पृ-
थिव्यसि पृथिव्युत्पन्नत्वात् ॥ १७ ॥

भूरसि भूमिरस्यदितिरसि विश्वधाया विश्वस्य भुवनस्य धर्त्री ।

पृथिवीं यह पृथिवीं दृढं पृथिवीं मा हिंसीः ॥ १८ ॥

प्रस्तारपङ्क्तिः आद्यौ चेत्प्रस्तारपङ्क्तिरित्युत्तेर्यत्राद्यौ द्वादशकावल्यावष्टकौ सा
प्रस्तारपङ्क्तिः अत्र त्वाद्य एकादशको द्वितीयस्त्रयोदशकस्तृतीयतुर्यौ पञ्चकौ पञ्चमः
षडक्षरः एवं पञ्च पादाः । हे स्वयमातृणे त्वं भूः सुखानां भावयिष्यसि । भूमिः
पृथिव्यसि भूम्यभिमानिनी देवतासीत्यर्थः । अदितिर्देवमातासि । विश्वधायाः वि-
श्वं दधाति पुष्तातीति विश्वधायाः विश्वं निहितमस्यामिति वा । विश्वस्य भुवनस्य
सर्वस्य भूतग्रामस्य धर्त्री धारयित्री तादृशी त्वं पृथिवीं यह नियतां कुरु पृथिवीं
दृढं दृढीकुरु पृथिवीं मा हिंसीः पृथिव्या हिंसां मा कुरु ॥ १८ ॥

विश्वस्मै प्राणायोपानाय व्यानयोदानाय प्रतिष्ठायै चरित्राय ।

अग्निष्वाभिपातु मक्ष्या स्वस्त्या हृदिषा शंतमेन तया देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवा
सीद ॥ १९ ॥

यजुः एकाधिकार्थानुष्टुप् । हे स्वयमातृणे विश्वस्मै सर्वस्मै प्राणायोपानाय
व्यानयोदानाय प्राणायोपानायानोदानाख्यवायुवृत्तिलाभाय प्रतिष्ठायै कीर्त्यै चरि-
त्राय शास्त्रीयाचरणाय च । प्राणिनामेतत्सर्वसिद्ध्यर्थं तां सादयामीति शेषः । किं
च मक्ष्या मक्ष्या स्वस्त्या योगक्षेमसम्पत्त्या शंतमेनात्यन्तं सुखकारिणा हृदिषा
गृहेण चाग्निस्त्वा त्वमभिपातु सर्वतो रक्षतु । तया देवतयानुगृहीता त्वं ध्रुवा
स्थिरा सती सीदोपविश अङ्गिरस्वदङ्गिरसां चयनानुष्ठाने यथा त्वं स्थिरस्थिता त-
द्वदिहोपविश ॥ १९ ॥